СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Огородник І. В. Історія філософської думки в Україні: курс лекцій: навч. посіб. К.: Вища школа; Знання; КОО, 1999. 543с.

2. Єфремов С. Історія українського письменства (від початків до М. Костомарова). Мюнхен, 1989. Т. 1. 547 с.

3. Філософія як історія філософії: підручник/за заг. ред. В.І, Ярошовця. К.: Центр учбової літератури, 2010. 648с.

4. Філософія: навч. посібник для студентів і курсантів вищих навчальних закладів МВС України/авт. Кол.: за ред. М.П.Гетьманчука. Львів: ЛьвДУВС, 2010. 344с.

Мацелик Михайло Олексійович,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри теоретико-правових дисциплін

ННІ права Державного податкового університету

Санжарова Галина Федорівна,

старший викладач кафедри романської філології та

порівняльно-типологічного мовознавства

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

16 МІЖНАРОДНИЙ КОНГРЕС СЕРЕДНЬОВІЧНОГО КАНОНІЧНОГО ПРАВА В СЕНТ-ЛУЇСІ (ЛИПЕНЬ 2022 РОКУ)

16-й Міжнародний конгрес середньовічного канонічного права (16th International Congress of Medieval Canon Law), спільно спонсорований Міжнародним товариством середньовічного канонічного права ICMAC (Iuris Canonici Medii Aevi Consociatio) та Університетом Сент-Луїса, відбувся в кампусі

Сент-Луїського університету, штат Міссурі, США, з неділі 17 липня по суботу 23 липня 2022 р.

Перший Міжнародний конгрес середньовічного канонічного права відбувся в Лувені в 1958 р., другий – в 1963 р. в Бостоні. З 1968 р. конгреси проводяться по черзі в Північній Америці та Європі кожні чотири роки: в 1968 р. в Страсбурзі, в 1972 р. в Торонто, в 1976 р. в Саламанці, в 1980 р. в Берклі, в 1984 р. в англійському Кембріджі, в 1988 р. в Сан-Дієго, в 1992 р. в Мюнхені, в 1996 р. в Сіракузах, в 2000 р. в Катанії, в 2004 р. в Вашингтоні, в 2008 р. в угорському Естергомі, в 2012 р. в Торонто, в 2016 р. в Парижі [1, с. 37]. 16-й конгрес мав відбутися в 2020 р. в Сент-Луїсі в Америці, та через КОВІД був перенесений на липень 2022 р. Ці тижневі Конгреси, що проводяться кожні чотири роки по різні боки Атлантики, є головною науковою конференцією в галузі середньовічного канонічного права. Традиційно вони залучають вчених з багатьох країн, включаючи не лише медієвістів і каноністів, але й представників суміжних наукових галузей, таких як західна юриспруденція та правові норми, римське право, церковна та папська історія, теологія та біблійна екзегеза, дослідження рукописів, історія культури, суспільства та ідей. Середньовічне канонічне право протягом сотень років входило до міжнародної системи права та мало значний вплив на розвиток західних правових норм, юриспруденції і судової процедури, на історію християнства, на еволюцію папської влади. Кожен конгрес випускає том «Праць» в серії «Monumenta Iuris Canonici».

Було виголошено 5 пленарних докладів: проф. Брюс Бресінгтон з Аграрно-Технічного університету Західного Техасу (США) «Влада як привілей: The Maxim Privilegium meretur amittere, qui potestate sibi concessa abutitur (Максима «Той, хто зловживає наданою йому владою, заслуговує на втрату свого привілею»); проф., докт. Аугсбурзького університету (Германія) Гізела Дросбах «Regesta decretalium et Extravagantes: Використання папських декреталій близько 1200 року»; проф. Утрехтського університету (Нідерланди) Роб Мінс «Канонічне

право в ранні середні віки: проблеми і преспективи»; проф. Католицького університету Америки (США) Кеннет Пеннінгтон «Середньовічне канонічне право і ius commune»; проф. Колумбійського університету (США) Роберт Сомервіль «Папа Урбан II і канонічне право, наново».

Одночасно проходило по 3 (зранку)–4 (після обіду) засідання (зазвичай по 3–4 доповіді) за темами: «Основні мислителі та майстри канонічного права» (2 сесії, 6 доповідей), «Авторитет, звичай і правовий прецедент у середньовічному канонічному праві», «Процедура і покарання», «Збірники канонічного права» (2 сесії, 7 доповідей), «Differentiae iuris civilis et canonici: від середньовічних витоків до ранньомодерних інновацій», «Емоції та психологія в канонічному праві», «Дослідження меж канонічного права в Центральні Середні віки», «Теорії папської влади та практика папської Пенітенціарії», «Канонічне право в Каролінгський період» , «Використання та вплив середньовічного канонічного права в Іберії та Франції», «Передача рукописів, норм і практик від локації до локації», «Королі та князі: як канонічне право звертається до головного місцевого лідера», «Єресь, інквізиція та закон», «Побудова та поширення церковних норм у єпископальному законодавстві пізнього середньовіччя», «Теорія та практика канонічного права та ius commune», «Належна правова процедура та процесуальні норми», «Фізичні блага грошей, власності та особи», «Церква в кризі та відповіді в канонічному праві», «Забуте послання Ius Canonicum: Милосердя», «Клерікальні відмінності та освіта», «Пенітенціарні юрисдикції», «Єпископи та священики на посаді та поза нею», «Шлюб і присяги», «Шлюб і присяги», «Канонічне право в установах і книгах пізнього середньовіччя», «На честь Пітера Ландау (1935-2019)», «Вивчення декрету Граціана в рукописах» [2, с. 6; 3, с. 18].

На Конгресі вперше відбулася постерна сесія, присвячена оновленням критичних видань канонічних текстів та проектам оцифрування пам'яток середньовічного церковного права. Було представлено 12 презентацій. Постерну

сесію спонсорував Інститут середньовічного канонічного права імені Стефана Кюттнера. Директор Інституту, професор університету в Осло Андерс Вінрот представив постер про редакції «Decretum» Граціана [3, с. 18].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Санжаров В.А. Інституційне оформлення папського правосуддя з повноправною юрисдикцією у XIV столітті: Римська Рота. *Актуальні проблеми держави і права*. Одеса, 2022. Вип. № 93. С. 37–43.

2. Санжаров В.А. Витоки і джерела канонічного права в Західній Європі до Декрету Граціана. *Правова позиція*. Дніпро, 2022. №. 1 (34). С. 5–9.

3. Санжаров В.А. Оформлення системи церковного права в Західній Європі у XII столітті. Декрет Граціана. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2021. Вип. 6 (41). С. 18–21.

Мацелик Михайло Олексійович,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теоретико-правових дисциплін
ННІ права Державного податкового університету

ПРАВО ЛЮДИНИ НА ОСВІТУ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ

Одним із основних соціальних прав людини на даний час є право на освіту. Про важливість освіти у громадському житті, а також права людини на освіту свідчить особлива увага до неї з боку світової спільноти. Про права людини через освіту на міжнародному рівні було вперше відзначено у Загальній декларації прав людини від 10 грудня 1948 року (стаття 26). Згодом у статті 13 (найбільш широка за охопленням і всеосяжна клаузула про право на освіту в міжнародному праві

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КАФЕДРА ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ «VI ВСЕУКРАЇНСЬКИХ НАУКОВО-ПРАВОВИХ ЧИТАНЬ»

пам'яті доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України, член-кореспондента Національної академії правових наук України

НІНИ РОМАНІВНИ НИЖНИК

27 жовтня 2022 року

місто Ірпінь

УДК 34(477)(063)

З-41

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шевченко Анатолій Євгенійович – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, завідувач кафедри теоретико-правових дисциплін ННІ права Державного податкового університету, академік Академії наук вищої школи України.

Косілова Ольга Іванівна – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри теоретико-правових дисциплін ННІ права Державного податкового університету.

Рекомендовано до друку Вченою Радою
Навчально-наукового інституту права Державного податкового університету
(протокол № 6 від 15 листопада 2022 р.)

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, установ, організацій та іншої інформації несуть автори матеріалів. Переклади і передруки дозволяються лише за згодою авторів.

З-41
«VI Всеукраїнські науко-правові читання» пам'яті доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України, член-кореспондента Національної академії правових наук України Ніни Романівни Нижник»: збірник матеріалів / за заг. ред. А. Є. Шевченка. 2023. 225 с.

Збірник «VI Всеукраїнських науково-правових читань» містить матеріали наукових досліджень працівників науково-дослідницьких установ, професорсько-викладацького складу, здобувачів вищої освіти з теорії, історії держави і права, конституційного права, адміністративного права, інших галузей права, державного будівництва та публічного управління.

Університет ДПУ, 2023
Автори, 2023

ЗМІСТ

І. Теорія, історія держави і права; Конституційне право; Філософія права

Баранков Олег Григорович

ФОРМУВАННЯ ІСТОРИЧНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ……9

Берестень Артем Валерійович

ЗНАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ПРОЦЕСІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....15

Берестень Вадим Валерійович, Берестень Артем Валерійович,

ПРАВОВА ОСВІТА ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ……19

Берестень Артем Валерійович, Мисюк Дмитро Миколайович,

ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОГО РЕЖИМУ РЕЙХКОМІСАРІАТУ «УКРАЇНА»……24

Боднарчук Олег Григорович

НАСЛІДКИ РАДЯНІЗАЦІЇ ЗАХІДНИХ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ ..... .29

Борисюк Христина Олексіївна, Камаралі Світлана Євгенівна

ПРАВА ЛЮДИНИ В МУСУЛЬМАНСЬКОМУ ПРАВІ 34

Борисюк Христина Олексіївна, Старостюк Алла Вікторівна

СУТНІСТЬ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ 37

Замота Анна Олександрівна, Старостюк Алла Вікторівна

ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ: ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ 40

Жидовцева Олена Сергіївна

СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВА ЦІННІСТЬ ЖІНКИ В КИЇВСЬКІЙ РУСІ 43

Камаралі Світлана Євгенівна

ФОРМУВАННЯ ІСТОРИЧНОЇ СВІДОМОСТІ ЯК УМОВИ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНІЙ СОЦІОКУЛЬТУРНІЙ СИТУАЦІЇ..... 48

Коваленко Сергій Петрович, Павлюх Ольга Анатоліївна

ЗНАЧЕННЯ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ РИМСЬКОЇ РОТИ ДЛЯ РОЗВИТКУ КАНОНІЧНОГО ПРАВА 51

Коваль Богдан Вікторович

ПАНДЕМІЯ COVID-19 І КОРУПЦІЯ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я 54

Косілова Ольга Іванівна, Линник Тетяна Василівна, Федірко Іван Павлович

ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ 58

Кудін Сергій Володимирович

ПОДАТКОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНИЙ РАКУРС ДОСЛІДЖЕННЯ 62

Курдибан Софія Павлівна

ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВА ДУМКА ДОБИ КИЇВСЬКОЇ РУСІ.....67

Мацелик Михайло Олексійович, Санжарова Галина Федорівна

16 МІЖНАРОДНИЙ КОНГРЕС СЕРЕДНЬОВІЧНОГО КАНОНІЧНОГО ПРАВА В СЕНТ-ЛУЇСІ (ЛИПЕНЬ 2022 РОКУ) 71

Мацелик Михайло Олексійович

ПРАВО ЛЮДИНИ НА ОСВІТУ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ.....74

Онофрей Владислава Сергіївна, Бинюк Наталія Михайлівна

ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ НОРМОТВОРЧОСТІ В УКРАЇНІ 78

Патлачук Василь Никифорович

ПРИНЦИПИ СУЧАСНОГО ПОЛЬСЬКОГО КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ 82

Патлачук Василь Никифорович, Патлачук Олександр Васильович

ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕРВЕНЦІОНІСТСЬКОЇ ТА СУЧАСНИХ ДОКТРИН ПРИРОДООХОРОННОГО ПРАВА 87

Подорога Леонід Вікторович, Лощихін Олександр Миколайович

РОЗВИТОК ФОРМ (ДЖЕРЕЛ) УКРАЇНСЬКОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ЗА ЧАСІВ КИЇВСЬКОЇ РУСІ 93

Санжаров Валерій Анатолійович, Бинюк Наталія Михайлівна
СЕРЕДНЬОВІЧНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОСУДДЯ ЗГІДНО АНГЛОСАКСОНСЬКОМУ ЗАКОНОДАВСТВУ 96
Смірнов Євгеній Вікторович, Старостюк Алла Вікторівна
ПРАВО ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНЕ ЯВИЩЕ РОЗВИТКУ ЦИВІЛІЗАЦІЇ 99
Соломенко Марина Віталіївна, Бинюк Наталія Михайлівна
ДЕРЖАВНИЙ АПАРАТ, ЙОГО ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ 102
Старостюк Алла Вікторівна, Мазяр Карина Володимирівна
ПРАВОВА КУЛЬТУРА ЮРИСТІВ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ФОРМУВАННЯ 108
Чекараміт Катерина Сергіївна, Нікітін Юрій Вікторович
КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ, ЯК ОСНОВА ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ 112
Шевченко Анатолій Євгенійович, Фатхутдінова Олена Василівна, Федорчук Олег Васильович
ПРОБЛЕМА МИРУ В СЕРЕДНІ ВІКИ В КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ І ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА 116
Шкурська Яна Олегівна, Гергало Світлана Станіславівна Боднарчук Оксана Іванівна
ЗАСНУВАННЯ КОЗАЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ ТА ВІЙСЬКА ЗАПОРІЗЬКОГО В ЧАСИ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО 119
Яцишена Ганна Анатоліївна, Мацелик Михайло Михайлови
ПОХОДЖЕННЯ ПРАВА НА НАЛЕЖНУ СУДОВУ ПРОЦЕДУРУ В СЕРЕДНЬОВІЧНОМУ КАНОНІЧНОМУ ПРАВІ… 125
Кравчук Микола Володимирович
ПАТРІАРХ ЙОСИП СЛІПИЙ – ВЕЛИКИЙ ДЕРЖАВНИК, СВІТОЧ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ 128
Кравчук Олена Валеріївна, Косілова Ольга Іванівна

НАУКОВІ ПІДХОДИ ЩОДО ВИВЧЕННЯ КОНСТИТУЦІЇ ПИЛИПА ОРЛИКА ЯК ФЕНОМЕНУ СВІТОВОГО ПРАВОЗНАВСТВА 134

Цимбалюк Анатолій Володимирович, Цимбалюк Світлана Ярославівна

ПРАВО ЯК ЦІННІСТЬ У СТРУКТУРІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....138

Гонцовська Ліана Володимирівна, Бинюк Наталія Михайлівна

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВІДОМЧОЇ НОРМОТВОРЧОСТІ В УКРАЇНІ.....141

Тимощук Наталія Сергіївна

РИМСЬКА ЦЕРКВА І СВІТСЬКА ВЛАДА В XIII СТОЛІТТІ: ЗМІНИ В БАЛАНСІ СИЛ І ПРАВОВІДНОСИНАХ 145

II. Цивільне право і процес

Амеліна Анна Сергіївна

ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ… 211

Гапонюк Олександр Віктолрович, Лаговська Наталія Валеріївна

ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА.....153

Демчук Марія Василівна, Амеліна Анна Сергіївна

ПІДСТАВИ І ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ НАСЛІДКИ ВИЗНАННЯ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ БЕЗВІСНО ВІДСУТНЬОЮ ТА ОГОЛОШЕННЯ ЇЇ ПОМЕРЛОЮ В УКРАЇНІ.....156

Єроменко Анастасії Романівни, Амеліна Анна Сергіївна

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА.....160

Інгульська Діана Анатоліївна, Амеліна Анна Сергіївна

ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ 163

Калюжна Крістіна Віталіївна, Амеліна Анна Сергіївна

СПІВВІДНОШЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ І ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ

ВЛАСНОСТІ.....166
Лаговська Наталія Валеріївна, Сластьоненко Оксана Олександрівна
ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....171
Лантух Ярослав Васильович
ЗАХИСТ СУБ'ЄКТИВНИХ ПРАВ ТА ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ УЧАСНИКІВ ВИКОНАВЧОГО ПРОВАДЖЕННЯ У ПОРЯДКУ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА.....175
Петрук Віта Павлівна, Лаговська Наталія Валеріївна
ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ПРАВА ВЛАСНОСТІ, ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ 184
III. Фінансове право; Адміністративне право і процес; Інформаційне право
Вербовий Андрій Олексійович, Ліщук Уляна Вікторівна, Новицька Наталія Борисівна
КОРПОРАТИВНІ ПІДПРИЄСТВА ЯК СУБ'ЄКТ ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАНОГО БЮДЖЕТУ.....189
Касьяненко Любов Михайлівна
ПРИНЦИП ЗАКОННОСТІ У ФІНАНСОВО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИНАХ 193
Кравченко Михайло Георгійович
ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ.....198
Омельчук Віктор Сергійович
ПІДСТАВИ ДОКАЗУВАННЯ ВИНИ ПЛАТНИКА ПОДАТКІВ ПОДАТКОВИМИ ОРГАНАМИ.....202

IV. Кримінальний процес та криміналістика

Амеліна Анна Сергіївна

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧОГО ТА СПЕЦІАЛІСТА ПРИ ПРОВЕДЕННІ ОГЛЯДУ ДОКУМЕНТІВ.....211

Касьянов Ігор Олександрович, Бірюкова Інна Георгіївна

ДО ПИТАННЯ ТИМЧАСОВО ВИЛУЧЕНОГО МАЙНА ПІД ЧАС ОБШУКУ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ СТАТУСУ 216

V Міжнародне та порівняльне право

Гнатчук Алла Юріївна, Богатирьов Іван Григорович

РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ У ВИКОНАННІ СУДОВИХ РІШЕНЬ ЩОДО ЗАСУДЖЕНИХ В УКРАЇНІ 222